

This is an electronic reprint of the original article. This reprint may differ from the original in pagination and typographic detail.

Please cite the original version: Elenius, L. & Puttonen, K. (2019) Amk-kirjasto Pops Up! #avoimellaasenteella #medöppetsinne #withanopenmind. Kreodi 6.

URL: <https://www.kreodi.fi/en/35/Uutta/623/Amk-kirjasto-Pops-Up!-avoimellaasenteella-med%C3%B6ppetsinne-withanopenmind.htm>

Amk-kirjasto Pops Up! #avoimellaasenteella #medöppetsinne #withanopenmind

Leena Elenius
Kaisa Puttonen

AMKIT Pops Up -tapahtumaviikon idea syntyi syksyllä 2018 amk-kirjastojen verkostopäivillä Tampereella. Uudet oppimisympäristöt -rihmaston työpajassa ideoitiin ulos kirjastosta - teemaotsikon alla tapahtuma, johon kaikki amk-kirjastot voivat osallistua omien tavoitteiden, sisältöjen ja resurssien mukaan.

Idean kärkenä oli, että tapahtuma tuotetaan kirjaston fyysisten seinien ulkopuolella.

Tampereen verkostopäivien työpajan antia hyödynnettiin laajasti ja ideoita napattiin muistakin ryhmätöistä. Avoimuuden hengessä tapahtumalle suunniteltiin reunoistaan venyvän toimintakehikko. Tapahtuma aikataulutettiin viikolle 46, kehikossa oli yleiset päälinjat viestinnästä, markkinoinnista ja -asusteesta. Pipoidea haudattiin, tuubihuivi pääsi jatsoon.

Suunnitteluvaiheessa tammikuussa 2019 idea konkretisoitui, mutta avoimuus ja väljyys pysyivät. Tärkein ajatus kiteytyi eli tarjotaan amk-kirjastoille kevyt, innostava, sovellettavissa oleva ja paikallisia tarpeita huomioiva raami tapahtumalle, jossa he voivat esitellä ajankohtaisia asioita, palveluja ja osaamista.

Tapahtuman suunnittelu eteni. Keväällä lähetettiin amk-kirjastoille kutsu lähteä mukaan tekemiseen. Ilmoittautuneita saatiin jo ensihuudon myötä hyvin. Heidän kanssaan äänestettiin tapahtuman sloganin tarkenteeksi avoimella asenteella. Toisen kutsun täsmäkohdentaminen vaikutti siten, että mukaan tuli yhteensä 21 AMK-kirjastoa.

Kevään aikana alkuperäinen suunnittelutiimi laajeni, kun mukaan tulivat Ann-Kristin Åvall Arcadasta ja Mirva Moilanen Laureasta. Skype-tapaamisissa suunniteltiin tapahtumalle visuaalinen ilme ja viestintä. Someviestintään mietittiin hashtagit #kirjastopopsup #amkit

#avoimellaasenteella. Samalla sovittiin, että hankitaan tapahtuma-asuiksi turkoosit tuubihuivit AMKIT-logolla.

AMK-kirjastojen yhteistä suunnittelua tukemaan avattiin padlet-työkalu. Suunnittelu pääsi kirjastoissa hyvään vauhtiin ja vinkkejä jaettiin. Samaa alustaa käytettiin myös tapahtuman kulun reflektointiin ja kokemusten välittämiseen.

AMK-kirjastojen pops up-porukka oli koolla alkusyksyn aikana Skypessä. Osallistujilla oli selvät suunnitelmat ja ideat mietittynä, joten ennen h-hetkeä käytiin läpi lähinnä yhteistä viestintää ja tapahtuman dokumentointia someen. Osallistujia muistutettiin valokuvausluvista ja kerrottiin kuvien tallentamisesta yhteiseen pilveen sekä niiden mahdollisesta jatkokäytöstä mm. tässä artikkelissa.

VIIKKO TÄYNNÄ TOIMINTAA YMPÄRI SUOMEN

Tapahtumaviikon aikana nähtiin ja koettiin monipuolisia pops up -toteutuksia, joita oli innostava seurata somen kautta koko viikon. Jokainen amk-kirjasto suunnitteli tempaukset siten, että ne edistivät heille tärkeää asiaa yhteisen avoimuus-teeman alla. Esimerkiksi tiedotettiin muutoksista kuten uuden kampuskirjaston avaamisesta, mainostettiin uusia kirjastopalveluita, kuten kirjastojoogaa, kerrattiin nykyisten palveluiden tarjontaa ja vahvistettiin vierailuilla yhteistyöverkostoja.

Avoimuuden teema oli esillä eri vinkkeleistä. Avoimien aineistojen yhteydessä kerrottiin mm. OA-julkaisuarkistoista, avoimesta oppimateriaalista, myös ”lisensoitu aukeaa etäkäytössä” sopii tähän. Avoimeen julkaisemiseen liittyy mm. CC-lisenssit ja kuvien käyttö verkossa. Avoimuutta on sekín, että amk-kirjastojen tilat ovat avoimia kaikille.

Toteutuksissa osa kirjastoista ”meni vanhalla konseptilla”, joka oli aiemmin hyväksi havaittu tai säästi aikaa. Perinteisten ständien pystyttäminen vaikutti yleisesti olevan kirjastoissa jo rutiinia. Popsuppeihin haluttiin myös rentoutta, mistä esimerkkinä sohvaryhmien käyttö pöytien sijaan, rempseä lupaus ”Kysy mitä vain” ja merellinen ympäristö. Viikko oli osalle kimmoke toteuttaa pitkään suunnitteilla olleita tapaamisia. Osa toteutuksista tuotettiin videoina avoimesti verkkoon.

AKTIVITEETTEJÄ OSALLISTUJILLE

Useat kirjastot popsahivat kampusten käytäville ja muihin kampuksen yleisiin tiloihin. Massoille suunnatuissa tempauksissa yksi tapa saada huomiota oli järjestää tekemistä, jonka avulla päästiin jutustelemaan kirjastoasioista. Esimerkkejä aktiviteeteistä ovat tiedonkalastaus, palapelit ja muut pelit, oman kirjanmerkin suunnittelu, kirja-swap ja arvaa kirjan paino -kilpailu. Muita keinoja kiinnittää ohikulkijoiden kiinnostus pops up -pisteeseen olivat rekvisiitta, taustalla pyörivä esitys ja jaettava tavara. Pöydillä oli tarjolla karkkeja ja esitteitä, jaossa oli myös heijastimia, kyniä, haalarimerkkejä, kameransuojia, vinkkikirjanmerkkejä, QR-koodi-flyereita.

Palautteita ja ehdotuksia kerättiin yleisissä tiloissa mm. itseksensä päivystävällä fläppitauluilla ja mahdollisuudella esittää toiveita unelmien kirjastosta. Saatujen ehdotusten määrä vaihteli, mutta kaikki keräävät kirjastot saivat ideoita. Toiveissa oli esim. enemmän istuinpaikkoja ruuhka-ajoiksi, kotoisaksi sisustetut tilat, kahviautomaatti, hiljaisuus, hajusteettomuus.

HENKILÖKUNTA POPSAHTELUIJEN KOHTEENA

Henkilökunnalle suunnatut popsupit olivat useimmiten yllätysinterventioita taukotiloihin. Niissä avoimuus ja muut hetkeen sopivat aiheet tuotiin epävirallisessa jutustelussa esille eri tavoin mobiililaitteita hyödyntäen. Samalla markkinoitiin uutuuskirjoja, lisensoitua ja avointa verkkotarjontaa ja ohjattiin mm. e-kirjojen etäkäytössä.

Henkilökunta otti täsmäiskut vastaan myönteisesti, koska kiinnostusta kirjaston tarjontaan on, mutta ilman akuuttia tiedontarvetta kirjastoon ei tulla kysymään. Henkilökunnan mielestä lyhyetkin esittelysessiot ovat usein riittäviä, sillä aikaa on vähän ja pienen sparrauksen jälkeen pääsee taas itse eteenpäin. Padlettiin kirjattujen palautteiden perusteella keskustelut ovat olleet antoisia. Myös muut kuin opettajat olivat piipahduskäyntien kohteena, opintotoimiston sekä henkilöstö- ja taloushallinnon väki sai yllätysvieraita.

OMASTA KAMPUKSESTA ULOS

Yhteistyö läheisen kaupungin- tai yliopistokirjaston kanssa on usein vähäistä, vaikka molemmat hyötyisivät toistensa palveluiden tuntemisesta. Popsuppailua hyödynnettiin sekä vierailuilla henkilökunnan parissa että pitämällä avoimia ständejä vierailun kohteena olevien kirjastojen aulatiloissa. Kirjasto-to-kirjasto vierailut ovat tarpeellisia. Osallistujat kokivat puolin ja toisin, että on tärkeää tuntee toistensa tilat ja aineistot. Muita "kampuksesta ulos" -vierailukohteita olivat mm. Kehitysvammaliitto, Pieksämäen lukio, Migri, Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, Pop& Jazz - konservatorio, asukastalon aula. Verkostoitumiset vaikuttavat lähteneen hyvin käyntiin ja vastavierailuja suunnitellaan.

AMK-KIRJASTOT YHDESSÄ

Asiakkaat antoivat myönteistä palautetta, kun näkivät kirjastolaisia muussa kuin totutussa ympäristössä tai roolissa. Tällainen tavallisuudesta poikkeava tapahtuma herättää huomiota. Kirjastolaisille popsautaminen oli virkistävää vaihtelua arkeen ja tapahtumat koettiin vuorovaikutteisina sekä antoisina.

Vaikka tapahtumaviikon ajankohta oli sovittu jo vuoden alussa, eniten haastetta oli sijoittaa tapahtumahetket kalentereihin ja löytää hetket ja paikat, joissa ihmiset liikkuvat. Palautteissa todettiin, että pops up kannattaa pystyttää korkeakoulussa vilkkaan kulkureitin varrelle ja päivystää lounasaikaan. Jos kampuksella on muita tapahtumia, niiden yhteydessä pops up voisi olla vetovoimaisempi. Muutamat olivat järjestäneet popsupin menestyksellä kampustapahtuman yhteyteen.

Pops up -viikon tempaukset osoittivat, että amk-kirjastolaisilta löytyy tekemisen meininkiä ja rohkeutta. Me olemme ketterää, kuplivaa ja aikaansaavaa väkeä! Sidoimme näissä tapahtumissa yhteen avoimuuden ison teeman ja sijoitimme sen alle kukin omalla tavallamme oman kirjaston ja ammattikorkeakoulun ajankohtaisia asioita.

Tapahtuman suuri anti oli amk-kirjastolaisten yhteisöllisyys, josta taas saatiin näyttöä. Yhdessä tekeminen, kehittäminen ja uudesta innostuminen ovat amk-kirjastolaisten valttia.

Lisää kuvia ja kertomuksia toteutuksista on AMK-kirjastojen facebookissa viikon postauksissa. Ideointia ja palautetta viikosta voi lukea Padletistä.

Facebook <https://www.facebook.com/AMKkirjastot/>

Padlet > <https://padlet.com/leelenius/74gplrxwzr4>

Tietoa kirjoittajista:

Leena Elenius, informaatikko SeAMK
Kaisa Puttonen, tietoasiantuntija Laurea